

Ársfundur Umhverfisstofnunar og Náttúruverndarnefnda

Staða og vægi náttúruverndarnefnda

**Kristín Árnadóttir, lögfræðingur
Umhverfisráðuneytinu**

Yfirlit

⌘ Staða náttúruverndarnefnda

- ☑ Hlutverk samkvæmt náttúruverndarlögum
- ☑ Tengsl við náttúrustofur

⌘ Vægi náttúruverndarnefnda

- ☑ Stjórnsýsla
- ☑ Umsagnir
- ☑ Opnar heimildir til að móta starf sitt

Hlutverk náttúruverndarnefnda skv. 11. gr. náttúruverndarlaga

- ⌘ að vera sveitarstjórn til ráðgjafar um náttúruverndarmál
- ⌘ stuðla að náttúruvernd, hver á sínu svæði, m.a. með fræðslu og umfjöllun um framkvæmdir sem líkleg er til að hafa áhrif á náttúruna
- ⌘ gera tillögur um úrbætur til sveitarstjórna og Umhverfisstofnunar

Að vera sveitarstjórn til ráðgjafar

- ⌘ almennt ráðgjafarhlutverk um náttúruverndarmál
- ⌘ t.d. tillögur um stofnun fólkvangs sbr. 55. gr. laganna eða stuðningur við útivistarsvæði sbr. 70. gr.
- ⌘ samráð við Umhverfisstofnun vegna áforma um friðlýsingu
- ⌘ Almennt varðandi efni laganna, t.d almannaréttur

Stuðla að náttúruvernd hver á sínu svæði

- ⌘ Mjög opin texti, gefur færi til sóknar!
- ⌘ Fræðsla til almennings, ferðamanna, skólabarna
- ⌘ Virkt eftirlit með ástandi lands t.d fegrun nánasta umhverfis

Stuðla að náttúruvernd hver á sínu svæði

Nálægðarsjónarmið

- ⌘ Taka ákvarðanir eins nálægt vandanum og hægt er
- ⌘ Þeir sem búa nálægt svæðunum vita best hvar pottur er brotinn og hvar mestar líkur eru á að ná fram jákvæðum breytingum

Stuðla að náttúruvernd hver á sínu svæði

Nálægðarsjónarmið

Stjórn náttúruverndarmála

Náttúruvernd í héraði

Tillögur til úrbóta til sveitarstjórna og Umhverfisstofnunar

- ⌘ Beinar tillögur til úrbóta
- ⌘ Hér einnig mikið svigrúm, þó þannig að fari ekki inn á valdsvið annarra nefnda á vegum sveitarstjórnar

Hlutverk náttúruverndarnefnda skv. öðrum ákvæðum náttúruverndarlaga

- ⌘ **7. gr.** heimild til að annast almennt eftirlit með náttúru landsins
- ⌘ **33. gr.** Umsagnir vegna tillögu að svæðis- og aðalskipulagsgerð
- ⌘ **33. gr.** umsagnir vegna úrskurða um mat á umhverfisáhrifum
- ⌘ **37. gr.** umsagnir áður en framkvæmda- og byggingarleyfi er veitt til framkvæmda sem hafa í för með sér röskun jarðmyndana og vistkerfa

Hlutverk náttúruverndarnefnda skv. öðrum ákvæðum náttúruverndarlaga

- ⌘ **47. gr.** umsögn um framkvæmdarleyfi vegna efnistöku á landi, af eða úr hafsbotni innan netlaga
- ⌘ **65. gr.** samráð við Umhverfisstofnun við gerð tillögu að náttúruverndaráætlunar
- ⌘ **67. gr.** samráð við Umhverfisstofnun vegna undirbúnings og öflun gagna vegna viðbóta við náttúruminjasrá og heildarútgáfu
- ⌘ **70. gr.** stuðningur við útivist með því að halda opnum göngustígum, strandsvæðum til sjóbaða, vatnsbökkum, öðrum stígum o.s.frv.

Tengsl náttúrustofa og náttúruverndarnefnda

- ⌘ Lög um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur nr. 60/1992
  - ⌘ 11. gr. náttúrustofur ber að veita náttúruverndarnefndum á starfsvæði hennar upplýsingar og ráðgjöf á verksviði stofnunarinnar
- og** ráðgjöf, rannsóknir og vöktun gegn greiðslu
- ⌘ Náttúruverndarnefndir og náttúrustofur ættu því að vinna saman,

Vægi náttúruverndarnefnda

Stjórnsýsla

- ⌘ Í samanburði við hvað!
- ⌘ Almenn stjórnsýsla ekki eins fyrirferðamikil og hjá t.d. heilbrigðisnefndum,
- ⌘ Hafa ekki lögbundið ákvörðunarvald, starfsmann né heimildir til að innheimta gjöld fyrir sína vinnu.

Vægi náttúruverndarnefnda

Umsagnir

- ⌘ Mjög mikilvægt hlutverk
- ⌘ Umsagnir vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmda
- ⌘ Hér koma fram vankantar við að sameina t.d. byggingar- og náttúruverndarnefnd

Vægi náttúruverndarnefnda

Umsagnir

- ⌘ Vegna væntanlegra framkvæmdarleyfa
- ⌘ Vegna tillagna að deiliskipulagi eða aðalskipulagi
- ⌘ Hætta á hagsmunaárekstrum í nefnd sem á að gæta margra sjónarmiða

Vægi náttúruverndarnefnda

Hætta á hagsmunaárekstrum

- ⌘ Ný 44. gr. sveitarstjórnarlaga heimilar sameiningu nefnda, sett til að taka af allan vafa um heimildina
- ⌘ En vandamál, mismunandi nefndir hafa ólíkum hlutverkum að gegna bæði sem ráðgjafar sveitarstjórnar en einnig lögbundin hlutverk

Vægi náttúruverndarnefnda

⌘ Styrkur

Opnari heimildir til að móta starf sitt

Mikilvægir umsagnaraðilar

Nálægðarsjónarmið sérstaklega varðandi samráð

⌘ Veikleiki

Hagsmunaárekstrar t.d. vegna umsagna

Starfsmenn

Afgreiðslumál